

Dydaktyka literatury i języka polskiego - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Dydaktyka literatury i języka polskiego
Kod przedmiotu	05.1-WH-FIP-DLJP-1-W-S14_gen8NZAI
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Leszek Jazownik, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie

Cel przedmiotu

Przedmiot ma na celu przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego w szkole podstawowej, a w szczególności wyposażenie ich w umiejętności:

- długookresowego i krótkookresowego planowania pracy;
- organizowania lekcji z zakresu podstawowych działań edukacji polonistycznej, tj. nauczania literatury, kształcenia językowego, ćwiczeń w mówieniu i pisaniu oraz edukacji kulturalnej;
- ewaluacji osiągnięć uczniów.

Wymagania wstępne

Zaliczenie przedmiotów specjalizacyjnych, które realizowane są w semestrach II i III.

Zakres tematyczny

Wykład

- Wymiary przedmiotu "język polski". Zadania dydaktyki literatury i języka polskiego.
- Współczesne kierunki przemiany modelu edukacji polonistycznej.
- Dobór i układ treści programowych na II etapie kształcenia.
- Wykorzystywanie wiedzy teoretycznoliterackiej w fazie omawiania dzieła literackiego – kształcenie rozumienia fikcyjności dzieła literackiego oraz kształtowanie pojęć genologicznych.
- Wykorzystywanie wiedzy teoretycznoliterackiej w fazie omawiania dzieła literackiego – pogłębianie rozumienia przez uczniów sytuacji komunikacyjnej w utworze literackim.
- Ogólnodydaktyczne oraz autonomiczne metody i techniki nauczania. Rola podręcznika w pracy szkolnej.
- Formy organizacyjne pracy nauczyciela i uczniów. Indywidualizacja w nauczaniu języka polskiego
- Nauka o języku dla nauki języka.
- Wprowadzanie nowych form wypowiedzi w szkole podstawowej.
- Słowniki na lekcjach języka polskiego.
- .. Muzea w pracy polonisty. Edukacja regionalna.
- Przygotowanie ucznia do czytelnictwa i samokształcenia.
- Utrwalanie wiedzy ucznia. Rodzaje lekcji powtórzeniowych.

14 . Formy i narzędzia kontroli oraz oceny wiedzy i umiejętności uczniów.

Ćwiczenia

- 1. Podstawa programowa a programy nauczania i plany pracy nauczyciela.
- 2. Formułowanie tematów lekcji i ustanawianie jej celów.
- 3. Analiza samodzielnie sformułowanych celów i tematów lekcji
- 3. Fazy pracy nad dziełem literackim.
- 4. Praca nad utworami lirycznymi w szkole podstawowej.
- 5. Analiza konspektów poświęconych omawianiu utworów lirycznych i dramatycznych.
- 6. Praca nad utworami epickimi i dramatycznymi w szkole podstawowej.
- 7. Analiza konspektów poświęconych omawianiu utworów epickich i dramatycznych.
- 8.Nauczanie ortografii i interpunkcji w szkole podstawowej,
- 9. Analiza konspektów poświęconych nauczaniu ortografii i interpunkcji.
- 10. Wprowadzanie nowych form wypowiedzi w szkole podstawowej.
- 11. Analiza samodzielnie skonstruowanych konspektów lekcji poświęconych wprowadzaniu nowych form wypowiedzi.
- 12. Edukacja kulturowa na lekcjach języka polskiego.
- 13. Kontrola i ocena wiedzy oraz umiejętności uczniów.
- 14. Egzamin ósmoklasisty – analiza konstrukcji arkuszy egzaminacyjnych.

Metody kształcenia

wykład, prezentacja, analiza konspektów, analiza dokumentacji oświatowej, dyskusja

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student dysponuje uporządkowaną wiedzą na temat kształcenia polonistycznego oraz ma opanowaną umiejętność kształcenia dostosowanego do możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży	- KEP1_W06 - KEP1_W17	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - prezentacja własnego konspektu lekcji	Ćwiczenia
Student wykazuje umiejętność doboru programów, podręczników, środków dydaktycznych, metod i form pracy z uczniem	0.1.2.U07.	- prezentacja własnego konspektu lekcji - opracowanie charakterystyki - porównawczej wybranych podręczników - recenzja wybranego programu nauczania	- Wykład - Ćwiczenia
Student dysponuje uporządkowaną wiedzą na temat kształcenia polonistycznego i umie wykorzystać ją podczas opracowywania konspektów z zakresu poszczególnych działów edukacji polonistycznej	KEP1_U19	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - prezentacja własnego konspektu lekcji	- Wykład - Ćwiczenia
Student wykazuje umiejętność projektowania pracy dydaktycznej w wymiarze krótko- i długoterminowym	0.1.2.U04.	- dyskusja - samodzielne opracowanie rozkładu materiału	Ćwiczenia
Student dysponuje umiejętnością kontroli i oceny osiągnięć uczniów oraz umiejętnością wykorzystywania wyników diagnoz pedagogicznych do sterowania procesem rozwoju wychowanków	0.1.2.U10. 0.1.2.U11.	- dyskusja - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - zaprojektowanie sprawdzianu/testu	- Wykład - Ćwiczenia
Student zna kluczowe kompetencje i ich sposoby kształtowania w ramach lekcji języka polskiego	0.1.2.U07. - KEP1_K04	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - analiza dziennika praktyk - prezentacja własnego konspektu	- Wykład - Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Opanowanie wiedzy teoretycznej, zaliczenie zadanych konspektów oraz zdanie egzaminu.

Literatura podstawowa

Bar J. *Szkolne formy wypowiedzi*, [w:] *Wybrane zagadnienia edukacji polonistycznej*, red. H. Kurczab, U. Kopeć, E. Kozłowska, Rzeszów 2002.

Bar J., *Dydaktyka ćwiczeń w mówieniu i pisaniu*, Opole 1985.

Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, Kielce 2001.

Chrząstowska B., *Lektura i poetyka*, Warszawa 1987.

Chrząstowska B., *Przedmiot, podmiot i proces. Szkice z metodyki kształcenia polonistycznego*, Poznań 2009.

Dyduchowa A., Dyduch B., Jędrzychowska M., *W stronę kompetencji. Zadania języka polskiego w szkole podstawowej*, [w:] *Kompetencje szkolnego polonisty*, red. B. Chrząstowska, t. 1, Warszawa 1995.

Dyduchowa A., *Metody kształcenia sprawności językowej uczniów. Projekt systemu, model podręcznika*, Kraków 1988.

Edukacja regionalna. Dziedzictwo kulturowe w zreformowanej szkole, red. Stefan Bednarek, Wrocław 1999.

Gawdzik W., *Ortografia i gramatyka na wesoło* (różne wyd.)

Jazownik L., *Projekt reformy modelu edukacji polonistycznej*

Jazownik L., *Uwagi o celach nauczania i uczenia się literatury*, [w:] *Teoria i praktyka nauczania literatury*, red. E. Polanowski, Częstochowa 1986.

K. Kruszewski, *Cele kształcenia*, [w:] *Sztuka nauczania*, cz. I, pod. red. K. Kruszewskiego, Warszawa 1994.

Kida J., *Słowniki i encyklopedie w edukacji szkolnej*, „Biblioteka w Szkole” 1993 nr 9.

Kompetencje szkolnego polonisty. Szkice i artykuły z metodyki, red. B. Chrząstowska,

Kozak W., *O planowaniu pracy nauczyciela polonisty*, [w:] *Nowoczesność i tradycja w kształceniu literackim*, red. B. Myrdzik, Lublin 2000.

Kraków 2004.

Łatoch-Zielińska M., *Cele i temat lekcji. O sposobach formułowania podstawowych elementów lekcji kształcenia kulturalno-literackiego*, [w:] *Nowoczesność i tradycja...*

MEN, *Podstawa programowa kształcenia ogólnego*

Nagajowa M., *ABC metodyki języka polskiego* (różne wyd.).

Nagajowa M., *Ćwiczenia w mówieniu i pisaniu w klasach V-VIII szkoły podstawowej*

Nagajowa M., *Nauka o języku dla nauki języka*, Kielce 1994.

Niemierko B., *Miedzy oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki*, Warszawa 1997.

Nowoczesność i tradycja w kształceniu literackim, pod red. B. Myrdzik, Lublin 2000.

Okoń W., *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej* (różne wyd.).

Patrzalek T., *Gramatyka na cenzurowanym*, „Polonistyka” 1992, nr 1.

Polański E., *Dydaktyka ortografii i interpunkcji*, Warszawa 1987.

Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.

Półturzycki J., *Dydaktyka dla nauczycieli*, Toruń 1999 (rozdz. III i XII)

Przygotowanie ucznia do odbioru różnych tekstów kultury, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005.

Różańska-Półturzycka M., Półturzycki J., *Muzea literackie w nauczaniu języka polskiego*, Warszawa 1978.

Ślósarz A., *Media w służbie polonisty*, Kraków 2008.

Uryga Z., *Godziny polskiego. Z zagadnień kształcenia literackiego*, Warszawa-Kraków 1996.

Wiśniewska H., *Schematyzm działań dydaktycznych przyczyną niskiej sprawności pragmatycznej (na przykładzie opisów)*, [w:] *Wybrane zagadnienia edukacji polonistycznej*.

Literatura uzupełniająca

Bortnowski S., *Jak uczyć poezji?*, Warszawa 1991.

Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty, red. A. Janus – Sitarz, Kraków 2005.

gimnazjum , Płock 2003.

Jabłoński R., *Liryka XX wieku w szkole podstawowej : propozycje analizy wierszy na lekcjach*

Jabłoński R., *Słowa, myśli, obrazy : lekcje z zakresu kształcenia literackiego i kulturalnego w*

Jazownik L., *Jak pytać o dzieło literackie w szkole?*, Zielona Góra 1999.

Literatura, język, dydaktyka : szkice humanistyczne / (Red.) Marian Sinica, Zielona Góra 2008.

polskiego w klasach 4-8, Warszawa 1998.

Sztuka nauczania, cz. I, pod. red. K. Kruszeńskiego, Warszawa 1994.

Sztuka nauczania, cz. II, pod. red. K. Konarzewskiego, Warszawa 1994.

Uwagi

Jest to przedmiot obowiązkowy w ramach specjalności *nauczycielskiej*.

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 17-05-2021 18:15)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ